

Zagreb, 17. prosinca 2021.

BILJEŠKA

Sa Stručnog skupa za praćenje ključnog epidemiološkog indikatora EMCDDA-a "Zarazne bolesti povezane s uporabom droga", eng. Drug related infectious diseases (DRID) uz predstavljanje dokumenta Protokola za provedbu RDS istraživanja te Protokola za provedbu rutinskih testiranja na HCV i HIV među ovisnicima.

Marija Bistrica, 8. prosinca 2021. godine

Uvodno:

Ključni epidemiološki indikator Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (dalje u tekstu EMCDDA) služi za prikupljanje podataka o opsegu zaraznih bolesti, prvenstveno HIV-a, hepatitisa C i hepatitisa B među osobama koje injektiraju droge. Relevantni podaci prikupljaju se na godišnjoj razini pomoću dvije glavne metode; a) upitnici namijenjeni za intravenske korisnike droga koji uključuju serološka ispitivanja i b) praćenje rutinskih dijagnostičkih testiranja na infekcije HIV-om, hepatitisom C i hepatitisom B među intravenskim korisnicima droga. Navedene metode prikupljanja podataka pružaju podatke o udjelu testiranih koji su zaraženi (tj. prevalencija). Sukladno protokolu radna skupina redovno se sastaje jednom godišnje i ad hoc prema potrebi.

Tijek sastanka:

G. Željko Petković, pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, pozdravio je prisutne i otvorio skup.

Gđa. Lidija Vugrinec, predstavica Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, predstavila je rad Nacionalne informacijske jedinice za droge. Iznijela je djelokrug rada EMCDDA-a, Reitox mreže te ulogu Službe za suzbijanje zlouporabe droga Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u suradnji s istima. Navela je pet ključnih epidemioloških pokazatelja, čija je uloga osiguravanje dostupnosti činjeničnih, objektivnih, pouzdanih i usporedivih informacija o drogama i ovisnosti o drogama na europskoj razini. Istaknula je kako pružaju osnovu za EMCDDA-ovo izvještavanje o trendovima i razvoju situacije vezane uz droge na području Europske unije. Naglasila je kako su nužna komponenta svake analize pokrivenosti odgovora ili procjene učinka politika za droge te kako pružaju temelje za kreiranje i adaptaciju istih. Napomenula je kako se tijekom posljednjeg desetljeća više pozornosti usmjerava na praćenje smanjenja ponude droga i razvijanje novih metodologija za prikupljanje šireg seta podataka, izravno i neizravno povezanih s uporabom droga. Kao primjere novih metodologija navela je istraživanje

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Ravnateljstvo – Odjel za međunarodnu suradnju
Rockefellerova 7, Zagreb

prisutnosti biomarkera droga u otpadnim vodama te utjecaj laboratorija za proizvodnju droga na onečišćenje okoliša i slično. Predstavila je koncept ključnog epidemiološkog pokazatelja "Zarazne bolesti povezane s uporabom droga" a koji je od temeljne važnosti za prikaz stanja o raširenosti zaraznih bolesti među osobama koje injektiraju droge. Naglasila je kako se na godišnjoj razini podaci prikupljaju pomoću dvije glavne metode, istraživanja koja uključuju serološka testiranja i praćenje rutinskih dijagnostičkih testiranja na infekciju HIV-om, hepatitisom C i hepatitisom B. Istaknula je kako se podaci prikupljaju sukladno smjernicama EMCDDA-a te koriste za generiranje neizravnih procjena incidencije, prevalencije i trendova u injektiranju droga. Navela je dosadašnja istraživanja te buduće planove u području pokazatelja "Zarazne bolesti povezane s uporabom droga" u Republici Hrvatskoj. Naglasila je kako su države članice dužne osnovati stručne radne skupine po pojedinim tematskim područjima rada Nacionalne informacijske jedinice za droge, a koje čine predstavnici ključnih nacionalnih tijela i institucija, organizacija civilnog društva i drugih priznatih stručnjaka u relevantnim područjima. Istaknula je kako u Hrvatskoj postoji 8 radnih skupina čijim radom koordinira Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Naglasila je kako se svaka radna skupina sastaje najmanje dva puta na godinu, odnosno prema potrebi, a na poziv Nacionalne informacijske jedinice za droge. Istaknula je kako je uloga radnih skupina savjetovati Nacionalnu informacijsku jedinicu za droge o općoj strategiji Nacionalnog informacijskog sustava za droge, metodama prikupljanja i analize podataka, komunikacijskoj strategiji i daljnjem razvoju, te kako raspravljaju o aktualnim temama i trendovima koji se javljaju na predmetnom području, predlažu konkretne aktivnosti i mjere te sudjeluju u izradi radnih dokumenata i stručne literature. Naglasila je kako je imenovan koordinator svake radne skupine s ciljem osiguravanja kontinuiteta i sustavnosti rada.

Gđa. Maja Valentić, predstavnica Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, predstavila je podatke iz Registra osoba liječenih zbog zlorabe psihoaktivnih droga vezane uz zarazne bolesti povezane s uporabom droga. Ukratko je iznijela djelokrug rada Registra te način prikupljanja podataka. Naglasila je kako je 2020. ukupno bilo prijavljeno 5 478 osoba na liječenju, dok je bilo registrirano 556 osoba koje su prvi puta prijavljene na liječenje, od čega je 139 bilo ovisnih o opijatima. Istaknula je kako broj novih osoba u tretmanu liječenja kontinuirano opada, posebice osoba koje se liječe od poremećaja ovisnosti o opijatima. Predstavila je kretanje prevalencija HIV-a, hepatitisa B i hepatitisa C u vremenskom razdoblju od 2010. do 2020. godine.

Gđa. Lara Ježić, predstavnica Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, prikazala je FONTE sustav za dostavu nacionalnih podataka EMCDDA-u te relevantne standardne tablice za izvještavanje o epidemiološkom indikatoru "Zarazne bolesti povezane s uporabom droga".

Prim. Tatjana Nemeth-Blažić, dr. med., predstavnica Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, predstavila je procjenu provedivosti biobehavioralnog istraživanja HIV-a i hepatitisa C kod osoba koje injektiraju droge u Republici Hrvatskoj koja je provedena prošle, 2020. godine. Naglasila je kako je u Hrvatskoj zastupljena niska prevalencija HIV-a i visoka prevalencija hepatitisa C. Istaknula je kako je u posljednjih 12 mjeseci nastupio pad testiranja na HIV i hepatitis C. Naglasila je kako je cilj procjene provedivosti bio istražiti mogućnost prikupljanja

podataka o prevalenciji HIV-a, hepatitisa B i hepatitisa C iz jednostavnijih istraživanja/rutinskih aktivnosti udruga koje provode programe smanjenja šteta među osobama koje intravenski konzumiraju droge, te istražiti mogućnost provedbe populacijskih biobehavioralnih istraživanja. Istaknula je kako je u procjeni korištena metoda strukturirani intervjua sastavljen od 8 pitanja, proveden s 8 zaposlenika udruga smanjenja šteta u listopadu 2020. godine. Navela je udruge koje su sudjelovale u procjeni provedivosti kako slijedi: Udruga za borbu protiv ovisnosti Ne-ovisnost, Institut Pula, Terra, Udruga liječenih i oboljelih od hepatitisa – Hepatos Rijeka, Porat – Udruga apstinencija za pomoć pri resocijalizaciji, Udruga za pomoć mladima HELP, LET – Udruga za unapređenje kvalitete življenja i Hrvatski Crveni križ. Naglasila je kako Ne-ovisnost ima najmanji broj korisnika koji intravenski konzumiraju droge, dok HELP ima najveći broj korisnika. Istaknula je kako udio korisnika koji jednom mjesečno dolaze u udruge po pribor za intravensku konzumaciju droga varira te kako je visok u Zagrebu i Rijeci. Napomenula je kako su udruge s najvećim brojem korisnika u učestalijem kontaktu s istima te kako je to pokazatelj za veliku mogućnost rutinske provedbe jednostavnijih istraživanja u Zagrebu, Rijeci, Puli i Splitu. Istaknula je kako je u većini udruga zastupljena niska provedba testiranja na HIV i hepatitis C, dok Hrvatski Crveni križ u Zagrebu testira otprilike 75% svojih korisnika godišnje. Navela je sljedeće prepreke za provođenje rutinskih istraživanja: nezainteresiranost, provedba testiranja u zdravstvenim institucijama, stigmatizacija zbog ponašanja/stila života/rezultata testiranja, nedostupnost brzih testova. Iznijela je i sljedeće utvrđene prepreke za populacijsko RDS istraživanje: predugačak upitnik kojeg je potrebno revidirati, metoda regrutiranja ispitanika, nepostizanje ciljanog uzorka (niski odaziv u prethodnom valu), organizacija istraživačkog mjesta, zimsko doba i doba blagdana za terenski dio istraživanja. Zaključno je navela preporuke za provedbu rutinskih procjena prevalencije HIV-a i hepatitisa C i rizičnih ponašanja te za populacijska istraživanja.

Gđa. Josipa Lovorka Andreić, predstavnic Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te gđa. Sandra Šević i dr.sc. Goran Koletić, predstavnici Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, predstavili su istraživanje prevalencije HIV-a, hepatitisa C i rizičnih ponašanja kod osoba koje injektiraju droge u Hrvatskoj koje će se provesti sljedeće, 2022. godine. Protokol je izradila prof.dr.sc. Ivana Božičević. Naglasili su sljedeće ciljeve istraživanja: procjena prevalencije infekcije HIV-om i hepatitisom C, učestalost rizičnih i protektivnih ponašanja te pokrivenost osoba koje injektiraju droge zdravstvenim programima. Predstavili su RDS metodu te njene prednosti nad tradicionalnim probabilističkim uzorkovanjem. Naglasili su kako će u istraživanje biti uključene osobe starije od 18 godina koje su injektirale droge u nemedicinske svrhe unazad 30 dana prije uključanja, koje žive barem 12 mjeseci u gradu u kojem se istraživanje provodi, sposobne su dati svoj informirani pristanak za sudjelovanje te posjeduju ispravan i važeći kupon za uključanje u studiju. Istaknuli su kako će se u sklopu istraživanja provoditi testiranje na HIV i hepatitis C, te kako će se prikupljati biobehavioralni podaci putem upitnika koji će obuhvatiti sociodemografske podatke, informacije o boravku i uporabi droga u zatvoru, znanju i stavovima o HIV-u i HCV-u, uporabi droga, predoziranju opijatima i ostalim drogama, uporabi opreme za injektiranje, liječenju od ovisnosti o opijatima, seksualnom ponašanju, prijašnjim testiranjima na HIV i hepatitis, te procjeni veličine mreže. Naglasili su kako će se koristiti brzi OraQuick testovi na slinu te kako će pozitivnim osobama savjetovati

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Ravnateljstvo – Odjel za međunarodnu suradnju
Rockefellerova 7, Zagreb

da se jave na daljnju obradu kod svog liječnika obiteljske medicine. Napomenuli su kako će sudionici kao primarnu naknadu dobiti bon za supermarket u iznosu od 100 kuna, a sekundarnu naknadu za regrutaciju drugih osoba u vrijednosti od 50 kuna. Izložili su potrebno osoblje na istraživačkom mjestu i njihove uloge. Naglasili su kako će se provoditi univarijantna i bivarijantna analiza podataka putem RDS Analyst programa koji je posebno izrađen za ovu vrstu istraživanja. Istaknuli su kako će se podaci prikupljati od 1. ožujka do 15. lipnja 2022. godine. Naveli su kako je u Splitu planiran uzorak od 300 osoba, a u Zagrebu i Rijeci od 250. Predstavili su partnere u istraživanju, kako slijedi: u Zagrebu će partneri biti Hrvatski Crveni križ i udruga Let, u Splitu će partner biti udruga HELP, a u Rijeci će partner biti udruga Terra. Zaključno je predstavljen projektni tim istraživanja.

Gđa. Nevenka Mardešić, izvršna direktorica Udruge za pomoć mladima "HELP", predložila je da se istraživanjem u Splitu obuhvati 250 sudionika kao i na području Grada Zagreba i Rijeke.

Gđa. Varja Bastiančić, direktorica Udruge Institut Pula, istaknula je kako Udruga Institut Pula stoji na raspolaganju u slučaju uključivanja korisnika udruge koja djeluje na području Istre.

Prim. Mirjana Lana Kosanović Ličina dr. med., predstavnic Nastavnog zavoda za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“, predstavila je rezultate istraživanja "Poboljšanje praćenja podataka o preventivnim zdravstvenim uslugama i ključnim indikatorima među korisnicima droga i programa smanjenja štete". Naglasila je kako su u istraživanje bile uključene službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, udruge smanjenja šteta i centri za HIV savjetovanje i testiranje (CST). Prikazala je Pompidou obrazac koji se ispunjava na godišnjoj razini u službama za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, obrazac za HIV testiranje i savjetovanje koji se ispunjava u centrima za HIV savjetovanje i testiranje, te obrazac o podijeljenom priboru koji se ispunjava u okviru udruge smanjenja šteta. Istaknula je kako je bilo provedeno 5 fokus grupa u listopadu 2021. godine u kojima je sudjelovalo 15 službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti, 8 udruge smanjenja šteta i 7 predstavnika centara za savjetovanje i testiranje na HIV i virusne hepatitise. Prikazala je sličnosti i razlike u njihovom radu. Naglasila je kako su identificirane snage u vidu kontinuiranosti provedbe i dobre horizontalne i vertikalne suradnje, dok su identificirane slabosti u vidu financiranja testova, zakonskih ograničenja, te redundancije izvješća. Istaknula je potrebu za ujednačavanjem minimalnog seta podataka, toka izvješćivanja, za provedbom dodatnih edukacija i osiguravanja dodatnih sredstava za provedbu testiranja. Naglasila je prijetnje u vidu neujednačenog prikupljanja podataka putem različitih obrazaca i problematike financiranja ustanova.

G. Tomislav Beganović, predsjednik Hrvatske udruge za borbu protiv HIV-a i virusnog hepatitisa (HUHIV), problematizirao je nabavu testova u okviru projekata nevladinih organizacija. Naglasio je kako službe za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti mogu nabavljati testove u okviru proračuna Ministarstva zdravstva za potrebe projekata na kojima su kao suradnici navedene nevladine organizacije.

Gđa. Sanja Mikulić, predstavnic Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, istaknula je mogućnost dogovora s Ministarstvom zdravstva o osiguravanju dostupnosti testova za nevladine organizacije.

Gđa. Josipa Lovorka Andreić i gđa. Lara Ježić predstavile su rezultate provedenih fokus grupa među korisnicima droga i programa smanjenja šteta u Slavoniji. Naglasile su kako su procjenom stanja u Slavoniji obuhvaćene dvije udruge (*Ne-ovisnost i HELP*), jedna terapijska zajednica (Biram novi život) i 4 Službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti (*u Vinkovcima, Osijeku, Slavonskom Brodu i Virovitici*). Istaknule su kako su sa stručnim osobljem bili provedeni strukturirani intervjui, a s korisnicima fokus grupe. Naglasile su kako je u Osijeku obuhvaćeno najviše korisnika u Službi za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti (300 – 400) dok u ostalim Službama ima bitno manje korisnika. Istaknule su kako trendovi intravenske konzumacije variraju prema mjestu. Naglasile su kako je potvrđen podatak da sve više osoba ulazi u tretman zbog poremećaja ovisnosti o metadonu ili buprenorfinu, dok je heroin kao primarno sredstvo zastupljen u pravilu kod starijih korisnika. Istaknule su kako se praksa testiranja razlikuje diljem Slavonije. Naglašena je problematika nedostavljanja medicinske dokumentacije od strane korisnika što rezultira poluinformacijama stručnog osoblja. Istaknule su kako se informacije o načinu konzumacije droga, o zadnjem testiranju i o praksi dijeljenja igala i šprica prikupljaju samo jednom godišnje putem Pompidou upitnika dok u Osijeku postoji detaljnije evidentiranje na kartonu pacijenata. Naglasile su kako se sustavno ne prikupljaju podaci o aktivno bolesnim korisnicima i o rizičnim spolnim ponašanjima. Istaknule su kako je navedeno da je pandemija virusa COVID-19 utjecala na testiranja zbog smanjenog odaziva korisnika. Naglasile su kako je preporuka obuhvaćenih stručnjaka provedba rutinskih testiranja jednom godišnje kod stabilnih korisnika, a prema potrebi kod osoba u povećanom riziku. Istaknule su kako udruge obuhvaćaju od 50 do 100 korisnika godišnje. Naglasile su kako pandemija nije utjecala na provedbu outreach programa smanjenja šteta, dok je utjecala na rad udruge Ne-ovisnost u vidu smanjenog vremena kontakta s korisnicima sukladno preporukama epidemiologa. Istaknule su kako povijest intravenske konzumacije kod obuhvaćenih osoba koje boluju od poremećaja ovisnost o opijatima varira od 3 do 26 godina. Naglasile su kako sudionici poznaju od 0 do 10 osoba koje intravenski koriste droge, a nisu u tretmanu kod liječnika, a kao razlog navedena je stigmatizacija. Istaknule su kako je prije provedbe programa smanjenja šteta bio učestaliji trend dijeljenja korištenih igala i šprica, dok je sada na obuhvaćenom uzorku uočena povećana svijest o važnosti korištenja sterilnog pribora za injektiranje. Naglasile su kako nije svima jednako dostupan sterilan pribor za injektiranje. Istaknule su kako je većina sudionika više puta testirana na hepatitis B, hepatitis C i HIV, dok samo jedna osoba nikada nije testirana. Naglasile su kako osobe koje su zaražene hepatitisom C kontinuirano odlaze na testiranje s ciljem praćenja svog statusa. Istaknule su kako su korisnici kao manu testiranja iz venske krvi navodili česte upale i otekline uslijed otežanog pronalaska vena od strane medicinskog osoblja. Naglasile su kako je većina sudionika navela kako bi se liječila u slučaju zaraze od hepatitisa C, dok je jedna osoba kazala kako nije sigurna i jedna kako se ne bi liječila. Istaknule su kako su zaražene osobe hepatitisom C upućene u tretman liječenja, dok ostale osobe posjeduju poluinformacije ili informacije o starom načinu liječenja. Naglasile su kako su sudionici naveli da pandemija nije utjecala na njihovu mogućnost i želju za testiranjem na hepatitis C, hepatitis B i HIV.

Gđa. Iva Jovović, predstavica Udruge LET, problematizirala je nedostupnost sterilnih igala i šprica tijekom noći uslijed odbijanja prodaje u dežurnim ljekarnama, što osobe koje intravenski koriste droge tjera u dijeljenje već korištenog pribora.

G. Arian Disković, voditelj programa Hrvatske udruge za borbu protiv HIV-a i virusnog hepatitisa (HUHIV), predstavio je rezultate testiranja na HIV, hepatitis C i spolno prenosive bolesti među ovisnicima u programu liječenja u terapijskim zajednicama. Naglasio je kako je svrha predmetnog projekta unaprijediti socijalnu uključenost osoba s problemima ovisnosti o drogama, a kako bi se osigurao doprinos programima smanjenja štete koja nastaje zlouporabom droga predviđenima u nacionalnom Akcijskom planu suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj. Istaknuo je kako projekt pridonosi povećanju uključenosti u društvo osoba s problemima ovisnosti o drogama širenjem mreže izvaninstitucionalnih usluga u zajednici usmjerenih na prevenciju, otkrivanje i uključivanje u zdravstvenu skrb i liječenje za oboljele od zaraznih bolesti, pružanje adekvatne edukacije o problemima ovisnosti, zaraznim bolestima i osnaživanju članova obitelji te jačanju kapaciteta stručnjaka u udrugama sa svrhom jačanja postojećih programa smanjenja štete nastale zlouporabom droga. Naveo je kako je ishod projekta edukacijski priručnik za stručnjake za rad s osobama u povećanom riziku od korištenja droga, a koji je preveden na 4 jezika; paket podrške za korisnike projekta; izgrađena mreža suradnje dionika na lokalnoj i regionalnoj razini za pružanje izvaninstitucionalnih socijalnih usluga za pripadnike ciljne skupine i članove njihovih obitelji; te provedena javnozdravstvena kampanja – Svjetski dan hepatitisa. Naglasio je kako je cilj izrađenog priručnika na jednom mjestu okupiti znanja i spoznaje koji bi mogli biti korisni za zaposlene osobe u području prevencije zaraznih bolesti povezanih s korištenjem droga kao što su hepatitis B, C i infekcija HIV-om, te o pružanju usluga pomoći i podrške za socijalnu uključenost osoba s problemima ovisnosti o drogama – od teorijskog znanja i podataka o infekcijama povezanim s korištenjem droga u Hrvatskoj pa do alata i ciljanih aktivnosti te praktičnih informacija o obuhvaćanju ciljane populacije u otežanim situacijama. Istaknuo je kako se priručnikom nastoje osnažiti osobe koje se bave relevantnom tematikom i time unaprijediti postojeće aktivnosti u predmetnom području. Naveo je sadržaj paketa podrške za korisnike projekta koji obuhvaća brošuru o hepatitisu i vrstama virusnih hepatitisa, prijenosu, simptomima, posljedicama i utjecaju na zdravlje, liječenju, prevenciji i korisnim alatima informiranja i podrške, brošuru o pristupu skrbi i važnim informacijama za sve kojima je priopćen preliminarno pozitivan ili pozitivan nalaz nakon testiranja na hepatitis B i/ili C, sadržaj kojim žele upozoriti na opasnosti predoziranja drogom (brošura i plakat), učinke pojedinih droga na organizam, razdoblja povišenog rizika, znakove i simptome te kako ih prepoznati i što učiniti kako bismo spasili život uključujući najčešće infekcije kod korisnika droga, te USB pohranu s navedenim materijalima u digitalnom obliku za elektronsku distribuciju i dugoročnu upotrebu u sklopu održivosti podrške u zajednici. Predstavio je outreach, predsavjetovanje i procjenu rizika koji su provedeni u sklopu projekta.

Prim. Tatjana Nemeth-Blažić dr. med., predstavila je pilot projekt epidemiološkog praćenja hepatitisa B i C u sentinel bolnicama u zemljama članicama EU/EEA. Naglasila je kako su u projektu sudjelovale Rumunjska, Hrvatska i Španjolska, te kako su podaci prikupljeni tijekom 2020. godini putem online platforme Voozadoo. Istaknula je kako je cilj bio istražiti izvedivost

prikupljanja podataka putem sentinel istraživanja, prikupiti nacionalno reprezentativne podatke o proširenosti komplikacija i kontinuumu skrbi za HBV i HCV (kriteriji liječenja, status liječenja i ishodi liječenja kroničnih slučajeva HBV-a , HCV-a i skrbi), te proširiti implementaciju na sve EU/EEA države u slučaju izvedivosti. Naglasila je kako su ciljevi liječenja za eliminaciju hepatitisa Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) za 2020. godinu postignuti za hepatitis C dok nisu postignuti za hepatitis B. Istaknula je da je cilj od 90% supresije virusa kod liječenih osoba postignut za hepatitis C, a također nije za hepatitis B. Naglasila je kako su ograničenja istraživanja uključivala reprezentativnost mjesta, nedostajuće podatke i razdoblje praćenja koje je potencijalno bilo prekratko da bi se u potpunosti procijenio početak liječenja kao i ishodi za slučajeve hepatitisa B. Istaknula je kako je pilot istraživanje pokazalo mogućnost provođenja nadzora hepatitisa za praćenje napretka u postizanju europskih ciljeva liječenja hepatitisa.

Prim. Tatjana Nemeth-Blažić dr. med. i prim. Mirjana Lana Kosanović Ličina dr. med. održale su edukaciju za prisute o unaprjeđenju izvještavanja i testiranja na HIV i HCV. Istaknule su važnost unaprjeđenja protokola kako bi on bio primjenjiv za sve i olakšao prikupljanje uniformnih podataka.

Gđa. Nevenka Mardešić problematizirala je kategoriziranje korisnika u slučaju postojanja višestrukih rizika za zarazu virusnim hepatitisima i/ili HIV-om (*npr. MSM populacija i ovisnost*).

Gđa. Josipa Lovorka Andreić naglasila je problematiku rubrike izliječen za HIV, uz istovremeno nepostojanje navedene rubrike za hepatitis u Pempidou upitniku.

Prim. Tatjana Nemeth-Blažić dr. med. istaknula je kako se sustavno ne prikupljaju podaci iz laboratorija što omogućava propust prilikom evidentiranja slučajeva zaraze putem Registra.

Prim. Mirjana Lana Kosanović Ličina dr. med. naglasila je važnost ujednačavanja podataka te problematizirala nedovoljno učestalo testiranje kroničnih asimptomatskih bolesti, koje se u evidencijama često prepisuju iz prethodnih zapisa.

Gđa. Ksenija Bojanić dr. med., predstavnica Zavoda za javno zdravstvo Osječko – baranjske županije, naglasila je važnost pitanja o statusu bolesti te uključivanja pitanja o rizičnom spolnom ponašanju. Istaknula je kako zaraza jednog genotipa ne isključuje mogućnost zaraze drugim genotipom. Naglasila je važnost provođenja kontinuirane edukacije stručnjaka.

Prim. Mirjana Lana Kosanović Ličina dr. med. postavila je pitanje o procjeni rizika u smislu pitaju li stručnjaci sami o prisutnosti svih rizika ili čekaju da korisnici sami kažu da su u riziku.

Gđa. Varja Bastiančić, gđa. Iva Jovović i gđa. Nevenka Mardešić odgovorile su kako postavljaju pitanja korisnicima, no kako su dobivene informacije samo iskaz što ne predstavlja nužno činjenično stanje.

Prim. Tatjana Nemeth-Blažić dr. med. postavila je pitanje o tipu korištenih testova na što je većina odgovorila da koriste biognost ili OraQuick.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Ravnateljstvo – Odjel za međunarodnu suradnju
Rockefellerova 7, Zagreb

Gđa. Nevenka Mardešić i gđa. Varja Bastiančić naglasile su kako je tijekom pandemije nastupio porast posjeta MSM populacije koja se ne želi testirati u Centrima za anonimno testiranje i savjetovanje, već dolaze u udruge smanjenja šteta.

Gđa. Josipa Lovorka Andreić navela je slučaj u Slavoniji kada pojedine osobe koje ne boluju od poremećaja ovisnosti o drogama uzimaju supstitucijsku terapiju kako bi na testu ispale pozitivne i mogle besplatno pristupiti testiranju na virusne hepatitis i/ili HIV.

Gđa. Nevenka Mardešić i gđa. Varja Bastiančić naglasile su kako su se i same susrele s predmetnom situacijom. Gđa. Varja Bastiančić nadalje je predložila uvođenje besplatnih testiranja gdje su česte migracije.

Gđa. Josipa Lovorka Andreić predložila je osmišljavanje projekta u sklopu Ministarstva zdravstva za nabavu testova za potrebe Službi i nevladinih organizacija.

Gđa. Iva Jovović problematizirala je slabu pokrivenost programima smanjenja šteta u Hrvatskoj.

Gđa. Josipa Lovorka Andreić problematizirala je nedovoljnu povezanost nevladinih organizacija, Službi koje djeluju u zavodima za javno zdravstvo i ljekarna te predložila organizaciju skupa sa svrhom razvoja suradnje u predmetnoj problematici.

Gđa. Ksenija Bojanić dr. med. postavila je pitanje o zastupljenosti korisnika udruga koji nisu u tretmanu liječenja u službama za zaštitu mentalnog zdravlja i prevenciju ovisnosti.

Gđa. Varja Bastiančić naglasila je kako u udruzi Institut 90% korisnika injektira supstitucijsku terapiju. Problematizirala je porast potražnje za pregabalinom koji se sve češće intravenski konzumira.

Gđa. Ksenija Bojanić dr. med. naglasila je kako oni kontinuirano pregledavaju ubodne rane. Problematizirala je i preprodaju lijekova za hepatitis C na crnom tržištu.

Ključni zaključci sastanka:

1. Predloženo je učestalije održavanje sastanka radnih skupina s ciljem uspostavljanja suradnje i razmjene dobrih praksi.
2. Predloženo je uspostavljanje intenzivnije suradnje s Hrvatskom ljekarničkom komorom sa svrhom jačanja prevencije zaraza virusnim hepatitisima i HIV-om.
3. Istaknuta je mogućnost organiziranja sastanka s Ministarstvom zdravstva s ciljem osiguravanja dostupnosti testova za nevladine organizacije.

Izradila:

Lara Ježić

PRILOG:

1. Dnevni red

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Ravnateljstvo – Odjel za međunarodnu suradnju
Rockefellerova 7, Zagreb